

Kun pyöräilet keskitalvella Kööpenhaminassa poskesi punaiseksi, ymmärrät, miksi paikkaa kutsutaan onnellisten kaupungiksi.

TEKSTI KAISA VIITANEN KUVAT SUSANNA KEKKONEN

Onni polkee Köpiksessä

Pyöräilijät ovat vallanneet ison osan katutilasta. Onnettomuudet vähenevät, kun autot pysyvät kaukana.

VIOLETTI POLKUPYÖRÄ rullaa Kööpenhaminan ainoaa alamäkeä eli Bryggebroenin kevyen liikenteen siltaa hitaammin kuin muut letkassa. Satulassa istuva britti **Harper Staples** onkin asunut pyöräilykaupungissa vasta kuukauden.

”Ihan vielä en pysy tanskalaisten vauhdissa, mutta treenaan fillarointia päivittäin”, Harper kertoo pysäytettyään uuden etukorillisen pyöränsä.

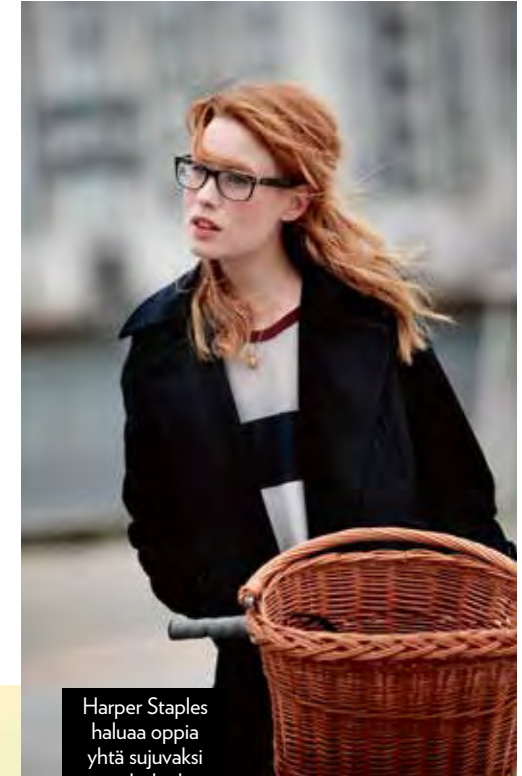
Aiemmin Harper asui Lontoossa. Siellä pyöräileminen oli hänestä hengenvaarallista. Kööpenhaminaan Harper muutti siellä asuvan ranskalaisen poikaystävänsä takia, mutta häntä kiinnosti myös paikan maine turvallisenä pyöräilykaupunkina.

”Jo nyt voin sanoa, että rakastan pyöräilyä täällä. Suosittelen kokeilemaan”, Harper sanoo.

Harperin lailla moni muukin pitää Tanskasta. Kun tutkimuslaitokset vertailevat valtioiden onnellisuutta ja elämänlaatua, ykkössija menee usein Tanskaan. Niin kävi myös viimevuotisessa YK:n onnellisuusraportissa.

Kööpenhamina puolestaan on nostanut profiliaan ympäristösuunnitelmien takia. Jo nyt kööpenhaminalaiset syövät asukasluokun nähden eniten luomua maailmassa, mutta jos kaikki menee putkeen, 12 vuoden kuluttua kaupunki ei tuota lainkaan hiilidioksidipäästöjä.

Mistä erinomaisuus oikein johtuu? Noudatan Harperin neuvoa, vuokraan fillarin ja liityn Vesterbron pyöräletkaan.

Harper Staples haluaa oppia yhtä sujuvaksi pyöräilijäksi kuin paikalliset.

ENTISEN TYÖVÄEN kaupunginosan huolellisesti entisöidyt isot kivitalot ja monessa suunnassa välkkyvät rannat muistuttavat ajoittain Helsinkiä. Täälläkin vanha tukku- ja teurastamoalue on muuttumassa kaupunkilaisten herkuttelu-keitaaksi.

Yhtäkkiä säpsähdän. Takaa tulee bussi! Yritän paniikissa hakeutua tien laitaan, kunnes tajuan pelon turhaksi: minullahan on ikioma kaista.

Kööpenhaminassa on yli 350 kilometriä pelkäämään pyöräilijöille pyhitettyjä, tien laitaan merkittyjä ajoväyliä. Toisin kuin suomalaisilla pyöräteillä, kukaan ei pyyhällä vastaan, koska kumpaankin suuntaan polkeville on kaista.

Äbuenin sillalla edessäni ajavat fillaristit kaartavat hiljaiselle väylälle, joka kiemurtelee pensasaitojen välistä. Pyörätie kaartee kerrostaloalueiden halki. Nuoret kikkailevat skeittirampeilla ja päiväkotilapset viettävät iltapäivää talvehtivassa yhteisöpuutarhassa. Reitti päättyy Norrebrohön.

Samanlaisia vain pyöräilijöille tarkoitettuja kaupungin halkovia reittejä on tulossa Kööpenhaminaan vielä ainakin kaksi. Fillareiden arvostuksesta kertoo sekin, että liikennesuunnittelijat rytmittävät liikennevaloja vihreään aaltoon pyöräilijöiden vauhdin mukaan.

Henrik Blazhko ja Maria eivätkä tarvitse autoa.

JÄÄN TUTKIMAAN kokonaan punaiseksi maalattua Superkilenin aukiota. Sen naapurissa on vaikuttava Musta tori, jota elävöittävät mustekalalta näyttävä liukumäki, kiviset shakkipöydät ja avogrillit. Kesällä aukio on täynnä oleilijoita, mutta talvipäivänäkkin paikka viehättää. Kööpenhamina on rakennettu mukavalla tavalla ihmisen kokoiseksi, mietin. Sitten kuuluu kellon kilahdus ja muistan seisovani pyörätiellä.

Henrik Blazhko polkee kolmepyöräistä Christiania-pyöräänsä, tytär **Maria** istuu etulaatikossa. Mahu tuupa kyytiin vielä vauvan istuinkin.

”Olemme matkalla synnytyslaitokselle hakemaan vaimoani ja vastasyntyntä poikaamme kotiin”, Henrik kertoo.

Huikkaan kaksikolle onnittelut ja muistelen keskustelua Tanskan pyöräilyliiton **Christina Britz Nicolaisenin** kanssa. Hän muistutti, ettei Tanska ole suinkaan aina ollut pyöräilijän paratiisi. Kun henkilöautot 1960-luvulla yleistyivät, kaupunki otti vanhoja pyöräteitä autoilijoiden käyttöön eikä pyöräily ollut kenenkään mielestä muodikasta.

Onneksi pyöräilyaktivistit jakoivat ajaa asiaansa. Nyt jo yli kolmannes kööpenhaminalaisista kulkee työ- ja koulumatkat pyörällä.

”Mielestämme pyöräily on tasa-arvoista. Kaikilla on varaa pyörään ja kaikki mahtuvat samalle kaistalle”, Britz Nicolaisen sanoi.

Frederiksborggadella **Rikke ja Lars Lundsgaard** ovat kumartuneet tutkimaan jalkakäytävälle pysäköityjä värikkäitä Bullitt-etulaatikopyöriä. Ne ovat sulavalinjaisempia ja 15 kiloa kevyempiä kuin kulmikkaat klassikot, Christiania-pyörät. Lisäksi ne kulkevat kahdella renkaalla.

”Aiomme luopua perheen kakkosautosta ja hankkia tilalle rahtifillarin”, Rikke kertoo.

Rahtipyöräbuumi on iskenyt Rikke ja Lars Lundsgaardiinkin. ”Kyllä laatikkoon kolme pientä lasta mahtuu”.

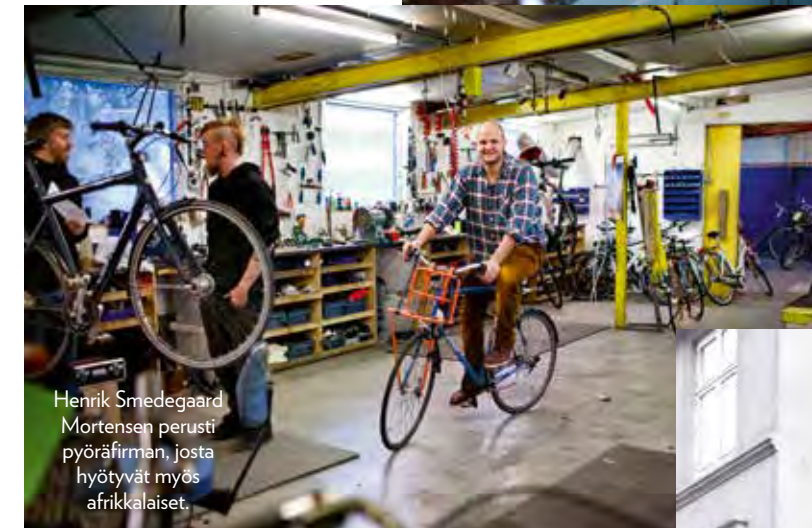
Muusikko Jakob Perboll käy Café Granolassa päivittäin. Martha Tode palvelee kanta-asiakasta.

KUN AURINKO ALKAA laskea, jostain pitäisi löytää lepopaikka. Harmi, että kaupungin kiinnostavin hotelli, Central, avautuu vasta maaliskuussa. Paikkaan tulee vain yksi huone, mutta siitä on puhuttu jo vuoden verran. Hotellin omistaja **Leif Thingtved** on kuitenkin avannut naapurikortteliin Værnedamsvejille 1940-lukua henkivän Café Granolan, joka on monen mielestä kaupungin viihtyisin kahvila. Sinne siis.

Kiireiset tilaavat kahvinsa Granolan tarjoilijalta suoraan ikkunasta, mutta minä istun tiskille muusikko **Jakob Perbollin** viereen. Yksi cappuccino, kiitos!

Katselen ikkunasta päivän aikana läheiseksi käyntitietä polkupyörääni. Mihinkään ei ole enää kiire. Tuntuu, että kuuluisa tanskalainen onnellisuus tarttuu.

Granolasta on alle vartin ajomatka kesällä avautuneeseen kodikkaaseen Woodah-hostelliin. 28 euron petipaikkaan kuuluu luomuaamiainen ja aamujooga, jossa polkijan lihaksat saavat ansaitun venytyksen. **O**

Henrik Smedegaard Mortensen perusti pyöräfirman, josta hyötyvät myös afrikkalaiset.

KÖÖPENHAMINASSA MONI tuntuu poikkeavan itsestäänselvyyksistä ja heittäytyvän yllättävillekin poluille. Niin kuin **Henrik Smedegaard Mortensen** ja **Niels Bonefeld**, jotka perustivat viisi vuotta sitten pyöräliike Baisikelin. Asiakkaita olisi varmasti riittänyt, vaikka miehet olisivat keskittyneet perinteisesti renkaiden paikkaamiseen ja vanteiden suoristamiseen. Sitäkin palvelua serkkuset myyvät, samoin pyöränvuokrausta ja uusia menopelejä. Mutta Henrik ja Niels halusivat myös laajentaa Afrikkaan. He ovat vieneet Mosambikiin jo tuhansia kunnostamia käytettyjä tanskalaispyöriä, joita he myyvät koko ajan kasvavalle asiakaskunnalle.

”Pyörällä opettaja ehtii saman päivänä aikana opettaa yhden sijaan kahdessa kylässä, maitotilallinen moninkertaistaa meijerille viemänsä maitomäärän ja tomaattiviljelijä saa satonsa kauppaan ajoissa”, Henrik sanoo ja korostaa tekevänsä bisnestä, ei hyväntekeväisyyttä.

”Tästä vain sattuvat hyötymään kaikki osapuolet.”

Maaliskuussa avautuvasta Centralista povataan pyöräilykaupungin suosikkimajapaikkaa.